

La marxa atlètica: una especialitat genuïnament catalana

La marxa ens prova

Les tres medalles aconseguides pels atletes Valentí Massana, Dani Plaza i Encarnació Granados a Stuttgart consoliden una tradició que té al Baix Llobregat el seu principal punt de referència. Cognoms plens de glòria com Marín i Llopart donen ara pas a una nova generació.

A partir d'ara, ningú no podrà negar que, als catalans, ens agrada i ens prova la marxa. Ara bé, no es tracta pas tant de la marxa en el sentit de gresca com en el purament esportiu.

En concret, cal parlar de la marxa atlètica, una modalitat que, si no té la mateixa popularitat que el futbol a casa nostra, sí que ha estat l'encarregada de convertir Catalunya en un dels principals punts de referència de la història de l'atletisme.

No obstant això, d'aquesta especialitat genuïnament catalana, també se n'ha beneficiat la història de l'atletisme espanyol que, de fet, ha viscut i viu des de fa molts anys de les medalles dels marxadors catalans.

Un total de dotze medalles confirmen aquesta fama adquirida i consolidada en diverses competicions europees, mundials i olímpiques sotingudes al llarg d'aquests darrers anys (vegeu requadre). L'exemple més recent d'aquesta realitat va produir-se no fa pas gaires dies als Mundials Absoluts de Stuttgart, quan Valentí Massana, Dani Plaza i Encarnació Granados van pujar al podi per recollir tres medalles més per a la història de la marxa atlètica catalana.

Stuttgart ha passat, així, a la història amb èxits inesborrables i esperançadors. Ara, en aquesta ocasió l'or i el bronze no feien sinó consolidar una llarga i virtuosa tradició que té els seus orígens al bell mig de la comarca del Baix Llobregat.

ELS ORÍGENS A CATALUNYA

Com i per què la marxa atlètica ha aconseguit d'arrelar a Catalunya més que en qualsevol altre indret de la península té una explicació.

Cal remuntar-se a principi de segle. Concretament cap a l'any 1900, quan dos germans francesos, anomenats els "Charlots", van introduir les tècniques de la marxa atlètica al nostre país, concretament al Prat de Llobregat.

Però si aquesta disciplina atlètica va aconseguir d'arrelar tan fortament va ser gràcies a la llarga tradició excursionista

llegendes encara en actiu. Però abans que de la mà de Llopart i Marín es formessin les actuals esperances de la marxa atlètica catalana, tots dos ja havien mostrat al món sencer l'alt nivell de l'especialitat heretada.

Primer va ser Jordi Llopart, un jove que va emergir l'any 78 a l'estadi de Praga, on gairebé ningú no el coneixia, amb la primera medalla d'or per a l'estat espanyol en un campionat d'Europa. Dos anys més tard, a Moscou, també era el primer atleta català que aconseguia una medalla d'or en uns Jocs Olímpics.

Aleshores, la seva especialitat no era gaire coneguda –ni tampoc ho és ara–, i Jordi va encarregar-se de difondre-la, com continua fent encara des del Prat de Llobregat, on entrena, entre altres, el prometedor Dani Plaza.

En aquest sentit, Jordi Llopart s'afanya a rebatre els arguments que qualifiquen la marxa atlètica d'antinatural: "La marxa atlètica és un esport molt natural, més fins i tot que no pas córrer". L'explicació és tan senzilla com lògica. "De fet –diu– un cos en repòs el primer que fa és caminar, després pot marxar, és a dir, caminar més ràpid, i finalment, amb un esforç su-

perior, córrer. Amb la marxa, del que es tracta és de recórrer la màxima distància en un temps determinat i amb el mínim d'esforç possible. I córrer requereix un esforç corporal i visceral superior per al cos humà, que no tothom pot aconseguir, a diferència de la marxa".

Sens dubte, Jordi és un dels millors coneixedors d'aquesta tècnica. I n'és el "culpable" el seu pare i entrenador, Moisès Llopart, que va saber assimilar, perfeccionar i transmetre perfectament les tècniques i les experiències que el seu fill va portar de Mèxic, on s'havia format durant

Quinze anys d'èxits

Jocs Olímpics	
Moscú 80	Jordi Llopart (Plata. 50 km)
Barcelona 92	Dani Plaza (Or. 20 km)
Mundials Absoluts	
Hèlsinki 93	Josep Marín (Plata. 50 km)
Roma 87	Josep Marín (Bronze. 20 km)
Stuttgart 93	Encarna Granados (Bronze. 10 km)
Stuttgart 93	Valentí Massana (Or. 20 km)
Stuttgart 93	Dani Plaza (Bronze. 20 km)
Mundials Absoluts	
Praga 78	Jordi Llopart (Or. 50 km)
Atenes 82	Josep Marín (Or. 20 km)
Atenes 82	Josep Marín (Plata 50 km.)
Stuttgart 86	Mari Cruz Díaz (Or. 10 km)
Split 90	Dani Plaza (Plata. 20 km)

del Principat. Amb tot, els catalans vam tenir l'oportunitat d'acollir un nou esport que va adaptar-se perfectament a la nostra cultura.

A poc a poc, cognoms catalans iniciarien de la mà d'aquests dos germans francesos un camí ple de glòria, amb una pluja de medalles que encara avui continua.

Els cognoms d'Aparici, Caminal, Ribes, Víctor, Campos, Jorba, Vilagrassa o Orriols configuraren la primera generació de marxadors catalans.

La generació següent aportaria dos noms inoblidables, convertits en dues

Centenars d'afecionats van felicitar els marxadors Valentí Massana, Encarnació Granados i Daniel Plaza a l'aeroport del Prat de Llobregat quan van tornar de Stuttgart amb tres medalles a la butxaca.

ARXIU

un temps. Però Moisès Llopert també va ser el punt en comú entre el seu fill i l'altre gran "mestre" dels marxadors catalans, Josep Marín.

També fill del Prat de Llobregat, Marín va prendre el relleu de Llopert al Mundial d'Hèlsinki, l'any 83, d'on sortí amb una medalla de plata a la butxaca.

Tres anys més tard, Marín va veure els seus somnis fets realitat als campionats europeus d'Atenes, on va aconseguir la medalla d'or en els 20 quilòmetres i la de plata en els 50. La darrera proesa arribà quan ja ningú no l'esperava, l'any 87, als 42 anys d'edat, amb una medalla de bronze al mundial de Roma.

DUES ESCOLES PER A LA MARXA

El temps tampoc no havia de passar debades per als dos il·lustres atletes, que lluny de les competicions, van decidir de crear la seva pòpia escola i de formar els seus deixebles que, en poc temps, han pres el relleu i han millorat, fins i tot, els seus mestres.

Sense tants punts en comú com al principi, Llopert des del Prat i Marín des de Viladecans dirigeixen les dues escoles on es

formen actualment les grans esperances d'aquesta modalitat atlètica. Des de la mateixa comarca del Llobregat, Llopert i Marín representen dues concepcions diferents a l'hora d'entendre la marxa atlètica. Mentre el primer assegura que forma persones, a més de triomfadors —entre ells es troba Dani Plaza—, el segon ha vist com de les seves mans naixien marxadors i marxadores prodigi.

En concret, de l'escola de Marín, actual responsable tècnic de la marxa atlètica a la Reial Federació Espanyola d'Atletisme, han nascut estrelles com el jove de Viladecans, Valentí Massana, i la gironina Encarnació Granados.

Altres prodigis entrenats per Marín han estat les marxadores Mari Cruz Díaz i Reyes Sobrino. Tot i que aquestes dues atletes no hagin format part de l'èxit aconseguit en l'edició d'enguany de Stuttgart, tant l'una com l'altra han aportat èxits importants a la història de la marxa atlètica catalana. Si Mari Cruz Díaz va aconseguir la medalla d'or el 1986 als europeus de Stuttgart, en els 10 quilòmetres marxa, la seva companya d'entrenament, Reyes Sobrino, va proclamar-se campiona europea *indoor* l'any 88.

De la mà de Marín, doncs, s'ha format l'elit de la marxa atlètica. Però abans dels triomfs aconseguits aquests últims dies, altres victòries i desqualificacions ja havien entrat a formar part de la vida d'aquestes atletes.

Els Jocs Olímpics de Barcelona, l'any passat, van ser inoblidables per motius ben diferents. Mentre Dani Plaza es convertia en campió olímpic amb la medalla d'or en els vint quilòmetres marxa, Valentí Massana, l'altre gran favorit, va haver d'encaixar una desqualificació en la recta final, quan ja tenia la plata a la butxaca.

Stuttgart es presentava, així, a Massana com la gran oportunitat de revenjar-se personalment i d'obtenir l'or en la mateixa prova en què Dani Plaza aconseguia el bronze, de la mateixa manera que ho feia Encarnació Granados en la prova dels 10 quilòmetres marxa.

Sens dubte, tots tres atletes han sabut convertir la competitivitat i rivalitat entre els seus entrenadors en la millor arma per situar en un nivell elevadíssim la seva especialitat atlètica.

Maite Ferrando